

1

Duurzaam Evenwicht (2021)

- VNO, LTO, BouwendNL, Natuurmonumenten en N&M
- 40% emissiereductie in 2030
- Gebiedsgerichte aanpak
- Rijksmaatregelen: extensivering, omschakeling, stoppen en verplaatsen
- Aanpak piekbelasters
- Agrarisch natuurbeheer
- Versterken natuur in en om N2000
- Verduurzaming mobiliteit, industrie en bouw
- Stikstofbank

**NATUUR
& MILIEU**

2

HOE NU VERDER (I)

- Stikstofbank voor kleine en tijdelijke uitstoters
 - Geormerkt per gebied
 - 40% afoming (Remkes), eerste jaren meer voor snelle klap
 - Let op: additionaliteitsvereiste (ECLI:NL:RBOBR:2021:6389)
- Grondgebondenheid (initiatiefwet Holman, afspraak is: vanaf 2032)
- Zonering
 - Ong. 1 km extensieve natuur-inclusieve landbouw
 - Extensieve landbouw, geen kunstmest
 - Ook maatregelen gericht op water en bestrijdingsmiddelen

**NATUUR
& MILIEU**

3

HOE NU VERDER (II)

- Gebieds-specifieke emissiereductiedoelen, vertaald naar reductiedoelen op bedrijfsniveau
- Doelsturing: presentatie Jeroen
- Latente ruimte moet uit het systeem, niet mee salderen
- 15% biologische melkvee → WUR: minder stikstofuitstoot
- Trappetje van Remkes

**NATUUR
& MILIEU**

4

Hoe niet verder

- Leer van oude fouten: PAS, intern salderen, bouwvrijstelling
- Geen drempelwaarde of rekenkundige ondergrens
 - Raad van State waarschuwt
 - Riskant gelet op HvJ-rechtspraak: rekening houden met cumulatieve gevolgen met al bestaande projecten (zie bv. C-142/16, r.o. 61, C-418/04 en C-392/96)
 - Stikstofbank geeft meer zekerheid
- Sturen op staat van instandhouding kan, maar KDW loslaten kan niet zonder goed ecologisch alternatief
- 25 km-grens is oneerlijk en bevoordeelt andere sectoren boven de landbouw

**NATUUR
& MILIEU**

5

**Vragen en
discussie**

6